PASLEJDN'CA 2026

Bača pri Podbrdu (Baška grapa), nedelja, 22. november 2026, ob 14.30

IZJAVA ZA JAVNOST

Kulturno tehnično turistično društvo Baška dediščina vabi v nedeljo, 22. novembra 2026, ob 14.30 na tradicionalni vaški praznik Pasljedn'ca na Bači pri Podbrdu. Po sveti maši v cerkvi sv. Lenarta, ki jo bo s petjem obogatil cerkveni pevski zbor iz Podbrda, bo sledilo druženje v stari mlekarni, kjer je na ogled stalna razstava Bača skozi čas. Obiskovalci se bodo lahko ustavili tudi ob Pomniku hribovski materi, umetniškem delu slikarke Stanke Golob, ki je na sliki iz peska v naravni velikosti upodobila hribovsko mater s košem na hrbtu, ter informacijsko tablo, posvečeno domačinu Petru Kusterlu.

Pasljedn'ca je praznik z dolgo tradicijo, ki ga na Bači pri Podbrdu praznujejo zadnjo nedeljo cerkvenega leta. *Bača pri Podbrdu, umeščena ob vznožje primorskega hrbta Koble, je še pred nekaj desetletji ob koncu novembra že spala pod snežno odejo, ki se je obdržala vse do pozne pomladi. Življenje se je takrat umirilo in preselilo v hiše in delavnice. Vaščani so se veselili Pasljedn'ce, ko so na obisk prihajali sorodniki od blizu in daleč. Skupaj so odšli k sveti maši v vaško cerkvico sv. Lenarta, nato pa se zbrali ob domači mizi, kjer so jih gostitelji pogostili in si vzeli čas za druženje. Tisti, ki so prišli iz bolj oddaljenih krajev, so pogosto ostali tudi čez noč.*

Praznik je bil pomembna priložnost za srečevanje, ohranjanje družinskih vezi in vračanje v domači kraj. KTT društvo Baška dediščina si že vrsto let prizadeva, da bi Pasljedn'ci vrnilo nekdanjo živahnost ter krepilo povezanost med domačini, izseljenci in njihovimi potomci.

Poseben pečat lokalni kulturni dediščini daje **Pomnik hribovski materi**, ki ga je društvo postavilo 16. septembra 2012. Pomnik je delo umetnice Stanke Golob z Grahovega ob Bači, ki slika s peski. Podoba ženske z nepogrešljivim košem na hrbtu simbolizira številne hribovske matere, ki so s trdim delom na strmih poljih in oddaljenih senožetih ohranjale domačije in rodove. Njihovo moč in požrtvovalnost ponazarjajo tudi verzi domače ljudske pesnice Marjuče Volf: »*... dvojni tovor so nosile, na hrbtu koš, pod srcem pa življenja klic ...*«

Bača pri Podbrdu ohranja tudi življenjsko zgodbo **Petra Kusterla (1872–1927)**, domačina, ki je kar 26 let služboval na dunajskem cesarskem dvoru. Bil je osebni lakaj cesarja Franca Jožefa, služil pa je tudi cesarju Karlu in cesarici Ziti. Kot je zapisal pisatelj France Bevk: »*Nihče v okolici se ni povzpel v visoke službe, le sosednja vas je dala cesarju lakaja.*« Zgodba je zapisana na informacijski tabli.

Pasljedn'ca je več kot le vaški praznik. Je priložnost za srečanje generacij, obujanje spominov in ohranjanje zgodb ljudi, ki so zaznamovali življenje teh krajev. Predvsem pa je priložnost, da se domačini, izseljenci in njihovi potomci srečajo in ohranjajo vezi z domačim krajem.

Vabljeni, da se nam pridružite, da bomo n skupaj ohranimo tradicijo Baške grape!

KTT Društvo Baška dediščina

Kontakt: Alenka Zgaga, gsm 041 601 248, ktt.dbd@gmail.com

KULTURNO TEHNIČNO TURISTIČNO DRUŠTVO BAŠKA DEDIŠČINA • STRŽIŠČE 28 • 5243 PODBRDO
Davčna številka: 89346980 • TRR SI56 0475 0000 1202 851
00386(0)41 601 248 • ktt.dbd@gmail.com
https://baskadediscina.si/ • https://www.facebook.com/KTTDrustvoBaskadediscina •
https://www.facebook.com/tematskapotnasvojizemlji/ • https://www.facebook.com/podbrdo/ (projekt Mrouce cajta)